

Lydbreve

Indhold

Indhold.....	1
Forord	2
Lydoptager.....	2
Ændring af indtalt lyd.....	4
Sende dit lydbrev	8
Lyde i Worddokumenter.....	8

Forord

Du har måske et barnebarn, der ikke har lært at læse endnu. Hun vil forfærdelig gerne have et brev fra bedstefar eller bedstemor! Og hvorfor skal hun snydes for det, når hun kan få et lydbrev?

Her kan du lære, hvordan du godt kan lave og sende breve til personer, som ikke er særlig gode til at skrive og læse.

Det eneste der kræves er, at du er god til at snakke, og at du får lært, hvordan man kan benytte en computer til at lave lydbreve.

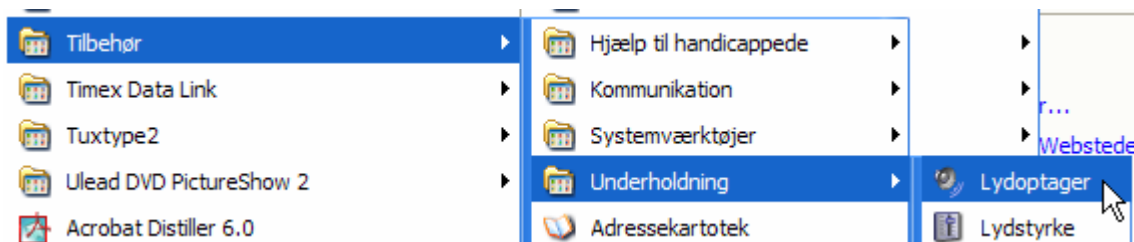
Det kræver naturligvis en computer. Den skal have indbygget et lydkort, hvor der kan tilsluttes en mikrofon og en eller flere højttalere.

Lydoptager

Der findes mange programmer til optagelse og afspilning af lyd. Windows har et program, som alle har adgang til. Dette program benyttes i denne vejledning.

Det kan stort set kun optage, gemme og afspille lyd; men det er tilstrækkeligt til, at du kan lave dine lydbreve, og det er nemt at anvende.

Du starter programmet ved at klikke på den grønne start-knap nederst til venstre på skærmen. Her vælger du **Alle programmer**. Find **Tilbehør**, hvor du vælger **Underholdning**, her klikker du på **Lydoptager**.

Når man skal optage lyd, skal mikrofonen være tilsluttet og tændt.

På proceslinjen nederst til højre finder du dette ikon. Det forestiller en højttaler. Hvis du klikker en gang, får du mulighed for at regulere højttalernes lydstyrke. Dobbeltklikker du, får du et helt panel af indstillingsmuligheder. Her er det Mikrofon, der har den største interesse. Man slår mikrofonen til eller fra ved at sætte/fjerne et flueben her.

Nu skal du forberede dig på at holde en lille tale. Tænk dig godt om, hvad du vil sige.

Det er kun en lille prøve, så det betyder ikke så meget, hvad din tale handler om. Du kan jo altid tale lidt om dig selv.

Når du ved, hvad du vil sige, så er du klar til din første lydoptagelse.

Skidt med, om den ikke bliver så god første gang.

Pas dog på ikke at blæse ind i mikrofonen.

Tag eventuelt og pak den ind i et lommeterklæde.

Det plejer at hjælpe lidt.

Når du er klar, klikker du på denne knap, som betyder optagelse.

Bemærk, at alle andre knapper er grå, det betyder, at de ikke er aktive.

Under optagelsen kan du 'se' lyden i det lille vindue.

Pas på, at vinduet ikke bliver fyldt helt ud, som vist her i eksemplet, så har du talt for højt, og lyden bliver dårlig.

Du kan regulere lydstyrken på det panel, der er vist øverst på denne side.

Når du optager, blive stopknappen aktiv, den er ikke længere grå:

Klik på stopknappen, når du er færdig med at optage din tale.

Nu er din tale gemt i computerens hukommelse på digital form.
Før den gemmes, skal du selvfølgelig afprøve om den er tilfredsstillende.

Når optagelsen er afsluttet bliver disse knapper aktive:

Bemærk, at der under *Position* og under *Længde* står tider.

I eksemplet her er *Længde* på 85,41 sekunder.

Det betyder, at der er optaget 85,41 sekunders lyd i alt.

Position er på 66,16 sekunder.

Med musen kan man flytte den lille bevægelige firkant i rillen.

Den er her flyttet tilbage i tid til 66,16 sekunder fra start.

Hvis man vil flytte firkanten helt tilbage på start, kan det hurtigt gøres med denne knap:

Afprøv så din tale. Klik på afspil-knappen:

Så er det tiden, at afgøre om du er tilfreds med dit arbejde.

Det er du sikkert ikke første gang, du prøver.

Ændring af indtalt lyd

Lydprogrammet er ret primitivt; men der kan dog foretages forskellige ændringer af lyden.

Mulighederne gennemgås i det følgende.

Du kan flytte firkanten tilbage til det sted, hvor du kom til at hoste.

Herfra kan du foretage en ny optagelse.

Din hoste, og hvad der ellers er optaget, vil blive erstattet af den nye optagelse.

På Menulinien findes en række valgmuligheder.

Under **Filer** finder du:

Ny: Din optagelse slettes, og du kan lave en ny.

Åbn...: En gemt lydfile kan hentes.

Gem: Her gemmer du din indspilning til senere brug.
Hvis den ikke tidligere har været gemt, så skal du give filen navn.

Gem som...: Gemmer lydfilen under et nyt navn.

Egenskaber: Her kan du se, hvor meget din optagelse fylder.

Der gives også mulighed for at ændre på kvaliteten.

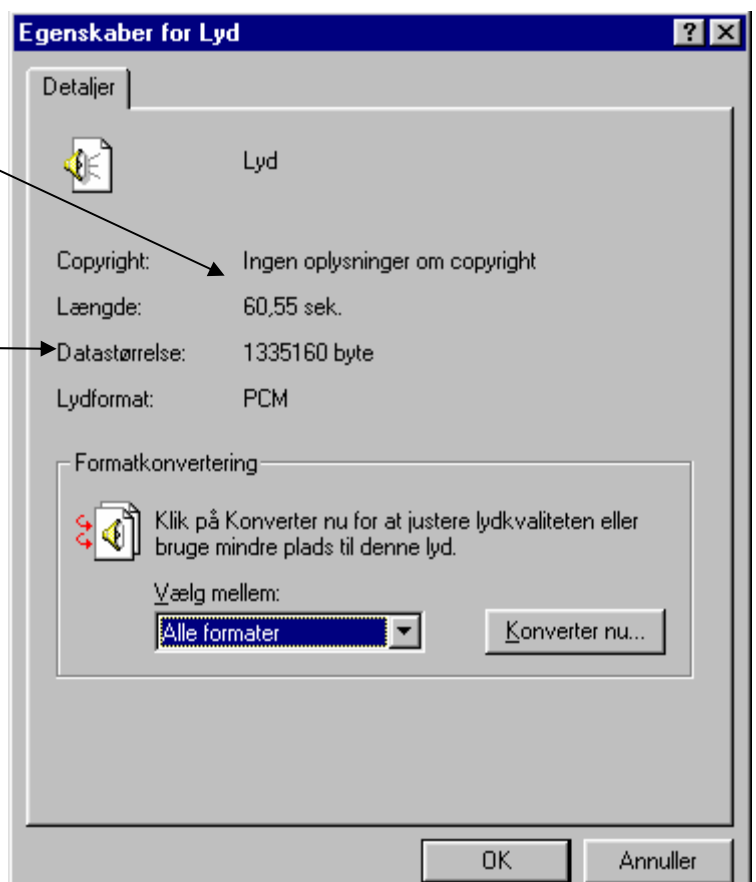
I eksemplet her kan du se, at der er optaget cirka et minut. Det ses under **Længde: 60,55 sek.**

Datastørrelse viser, hvor meget lydoptagelsen fylder. Et minut fylder, hvad der lige netop kan være på en diskette. Som du måske har opdaget ved billeder, så fylder lyde også rigtig meget.

Systemet har indbygget tre forskellige formater, som alle handler om lydkvaliteten. CD-format, Radio-format og Telefon-format er de lydkvaliteter, du kan vælge mellem.

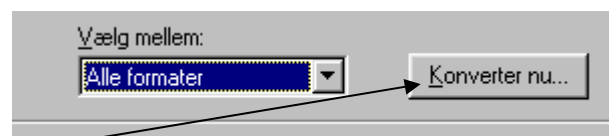
Øvelsen her går ud på at lave lydbreve, så her er Telefon-format rigelig god.

Nu skal du ændre din lydoptagelse, så den får Telefon-format.

NB! Vær opmærksom på, at der kan være begrænsninger på, hvor store filer man kan vedhæfte en mail. Et minuts tale fylder ca. 650 KB i Telefon-format

Behold **Alle formater**, så gælder det både ind- og afspilning, og klik så på knappen: **Konverter nu...**

Her vælger du **Telefonkvalitet** under *Navn*:
og klikker på *OK-knappen*.

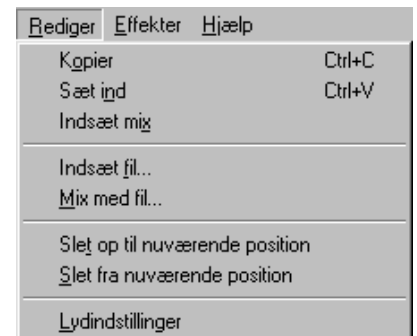
Hold dig langt væk fra **Cd-kvalitet**.
Det fylder mere end 20 gange så
meget.

Nu kan der være 2 minutter lyd på
en diskette.

Under **Rediger** på Menulinien findes forskellige værktøjer, som kan
bruges til at ændre lydoptagelser.

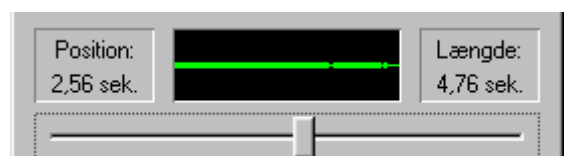
Kopier	Benyttes til at kopiere hele optagelsen.
Sæt ind	Vil indsætte kopien
Indsæt mix	Kopien vil indsættes, så lyden bliver
blandet.
Indsæt fil	Indsætter en gemt lydfil.
Mix med fil	Indsætter og blander en gemt fil med
den aktuelle optagelse.

For de 2 næste valg, se eksemplet

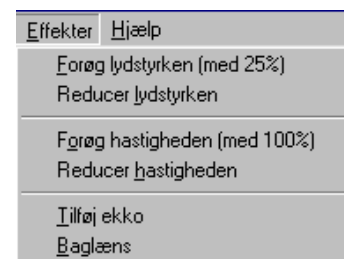
- Slet op til nuværende position.** Sletter de første 2,26 sekunder.
Slet fra nuværende position. Sletter resten af indspilningen.

Lydindstillinger behøver du ikke at
interessere dig for.
Det har din EDBnørd sikker ordnet..

Under **Effekter** på Menulinien kan du ændre lidt på lyden. Der er følgende muligheder:

- Forøg lydstyrken** Hvis din optagelse er lidt for svag, kan lydstyrken gøres større her.
- Reducer lydstyrken** Her kan lyden dæmpes.
- Forøg hastigheden** Din tale vil komme til at lyde som Mickey Mouse.

Reducer hastigheden Her vil optagelsen lyde hæs og langsom.

De to sidste valg kan du lege med, men sikkert ikke bruge til noget fornuftigt.

Tilføj ekko. Din tale vil få tilføjet ekko, som om du taler i et stort rum.

Baglæns. Lyden afspilles baglæns. Den bliver helt uforståelig, så den er også kun til leg. Kan ikke bruges i praksis. Og dog! Hvis du ønsker at udenforstående ikke skal kunne høre dit brev, så kan du aftale med modtageren, at hun skal afspille lyden baglæns, så vil den kunne høres normalt. Det svarer til, at man sender et brev skrevet med hvide bogstaver, så kan teksten ikke ses. Modtageren kan så ændre på tekstfarven, så brevet kan læses.

Dette er slut på gennemgangen af programmet.

Sende dit lydbrev

Prøv nu at lave en rigtig lydoptagelse, hvor du forestiller dig, at du vil sende et brev til en ven.

Dette brev skal ikke være skrevet, men indtalt.

Din opgave er at sende dit lydbrev til en anden person som en vedhæftning til en mail.

Når du har optaget lyden og er tilfreds med den, skal den gemmes under et navn og på et sted, hvor den er let at finde igen.

Så starter du dit mail-program og vedhæfter filen.

Du kan jo prøve at sende lydbrevet til dig selv, for at se om det hele fungerer.

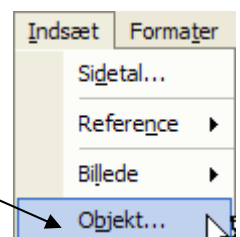
Klik på den vedhæftede lydfil, og hør dit brev.

Lyde i Worddokumenter

Hvis du vil lave dit lydbrev som et rigtigt brev i WORD, så er fremgangsmåden denne.

Start en ny side i WORD.

Under ***Indsæt*** på Menulinien vælger du: ***Objekt***.

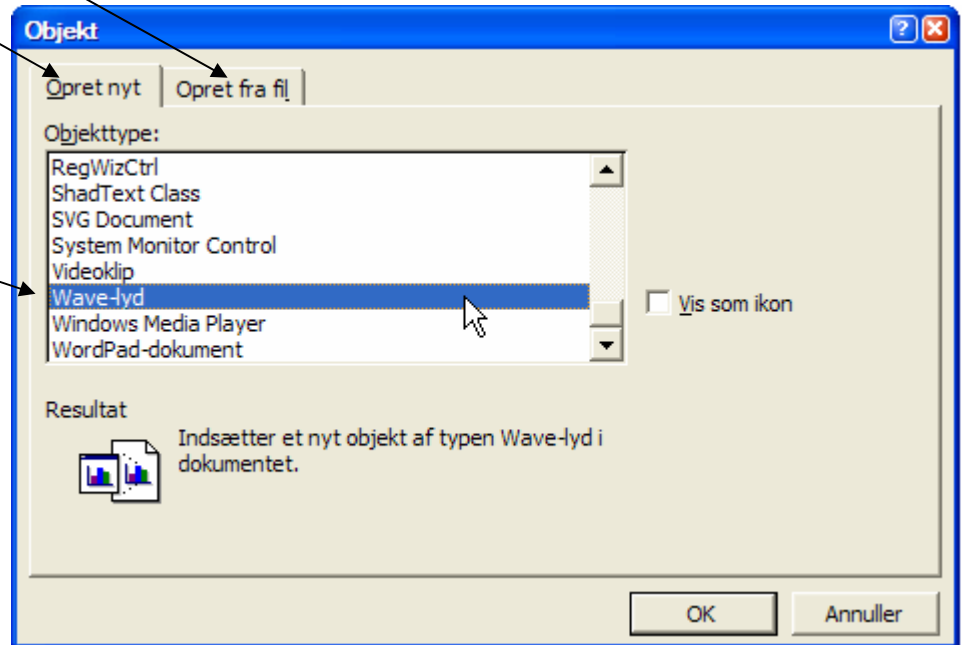

Her gives 2 muligheder:

Opret nyt og **Opret fra fil**.

Du skal først lige prøve **Opret nyt**.

Under **Objekttype** skal du vælge: **Wave-lyd** og klikke på **OK-knappen**.

Du får nu direkte mulighed for at indspille lyd, helt på samme måde, som du har prøvet tidligere.

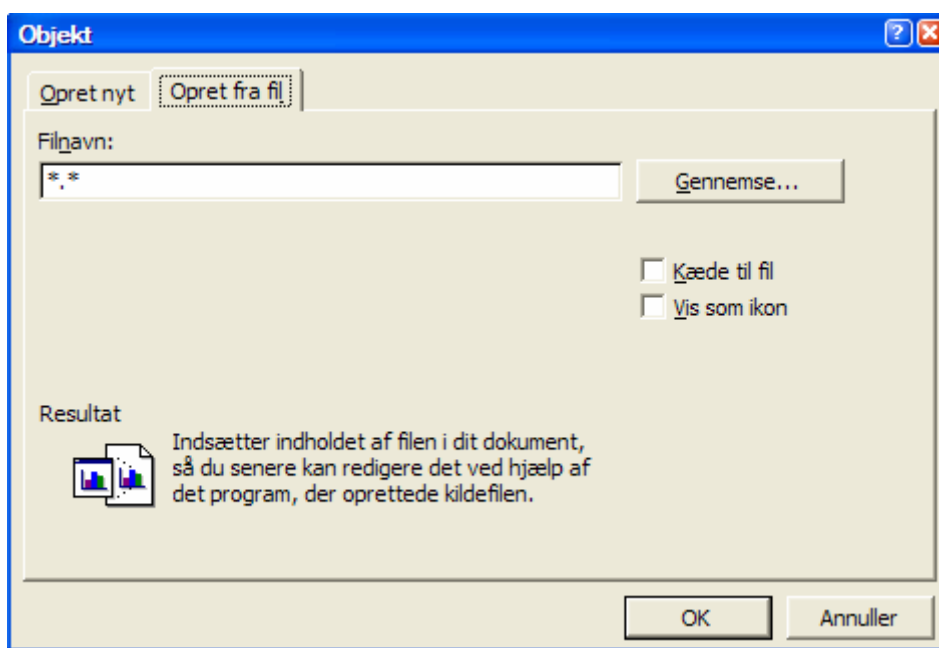
Samtidig indsættes dette ikon: som er skraveret, så længe du arbejder med programmet. Når du er færdig, fremtræder det, som vist her. Et dobbeltklik på højttaleren vil afspille lyden.

Nu kan du sende dit lydbrev som et almindeligt vedhæftet brev. Modtageren behøver blot at aktivere ikonet med højttaleren, så hører han dit lydbrev.

Hvis man vælger: *Opret fra fil* skal man finde og indsætte en gemt lydfil.

Med *Gennemse*- knappen kan man finde og indsætte filen.

Et klik på OK-knappen vil indsætte filen og lave et ikon, hvorfra den kan afspilles.

Der laves en kopi af filen, så originalen behøver man ikke at medsende.

Du har nu lavet flere former for lydbreve.

Du skal selvfølgelig selv vælge den form, som du synes bedst om.

Fordelen ved at lave lydbreve er først og fremmest, at man ikke behøver at være god til at læse og stave.

Ulempen er, at lydbreve ikke kan udskrives på printer, man er altså afhængig af at sidde ved en computer og være god til at betjene den.

Senior Datastuen
Thriges Plads 10, 5000 Odense C
www.aehae.dk

